

A lipcsei per

Írta: Dr. Nagy Sándor

A Dreyfus-ügy óta nem volt olyan bűnper, mely annyira foglalkoztatta volna a kultur-világot, mint a német birodalmi gyűlés palotájának felgyújtása. Valami Van der Lubbe nevű hollandus fiatalembert vádolnak azzal, hogy többekkel szövetkezve hajtott végre a bűncselekményt és ez lett volna a kommunistáknak a jeladás az állami és társadalmi rend felforgatására, minél fogva a vád nem is annyira gyújtogatásra, mint inkább hazarúlásra irányul. Vajjon az a félszemű, bárgyu kömíves követő-e el a gyújtogatást és mi végből, kinek a felbujtására, milyen politikai eszme vagy párt érdekében, vannak-e tettestársak vagy részesei — ezek azok a kérdések, melyeken nem is egy, hanem két bíróság töri a fejét, az egyik Lipcseben, a másik Londonban. Sőt ez utóbbi már ítéletet is hozott, mely szerint a gyújtogatást „komoly gyanu-okok” tanúsága szerint a nemzetiszocialisták rendezték, ők bocsátották be Lubbet a Reichstag-palotába, másként oda be se juthatott volna. A gyújtogatás insceniozásának pedig az volt a célja, hogy a hitlerizmus jogcímét nyerjen arra, hogy a veszélyeztetett közrend védelmében a legtulzabb rendszabásokat léptethesse életbe.

Bár a londoni bíróság kitűnő jogászokból alakult, ítélete csak afféle platonikus jelleggel bír, aminek a vádlottak semmi praktikus hasznát nem vehetik, mert életük vagy haláluk felett a lipcsei törvényszék fog dönteni. De, ha ennek ítélete amattól eltérő lesz, mit szólnának az igazságszerezők és humanisták, akik szeretnék tudni a bizonyosságot és sem egyik, sem másik irányban nem tartják elegendőnek a gyanu-okokat, hanem olyan teljes bizonyítékokat kívánnának, melyek megnyugtathatnák az emberiség lelkiismeretét? A gyanu-ok ugyanis az embernek az a lelkiállapota, melyben kellő bizonyítékok nélkül valaminek a lehetőségét feltételezi, ítélet alapjául elfogadja, pedig ennek értéke sokszor még a valószínűséggel sem ér fel, annál kevésbé azzal a pozitívizmussal, hogy csak a vádlott és senki más nem lehetett a bűnnek tettese. Már pedig kizárólag ez a megállapítás lehet az elítélés alapja. A gyanunak romboló hatása számtalan esetben nyilvánult meg azóta, mióta emberek ítéleteknek embertársaik felett. A háromszáz évig tartó borzalmas inkvizíció, amely a világtörténelem legszörnyűbb intézménye volt, leginkább gyanu alapján küldött kintpadra és máglyára százszázakat. A francia forradalomban a „gyanusak törvénye” alapján guillotinoztak le egy egész társadalmi osztályt. Gyanu-okokra, még ha komolyak is, ténymegállapítást felépíteni nem lehet.

De hát akkor hogyan juthatunk az igazsághoz, mely után sóvárgunk nemcsak a vádlottak sorsa miatt, hanem az emberi szolidaritás érzéséből is? Abszolút igazság kikutatása túlhaladja az emberi ész határait, de vannak módszerek, amelyekkel megszereshetjük — persze, nem minden esetben — azt a meggyőződést, melynél fogva lelkiismereti nyugtalanság nélkül ítélethetünk. A büntető-jogban is alkalmazni kell a híres Descartes-féle „kétkedési” elméletet. Egyelőre minden vádban, mely egy embernek életét, szabadságát, becsületét vagy vagyonát érinti, kétkedem mindaddig, míg kételyemet bizonyítékok és ész-okok el nem oszlatják. Kétkedem abban, hogy a német kommunizmus gyújtogatókat bérelt volna fel, mert nem hiszem, hogy, ha csakugyan erőszakos terveket kovácsolt, ezek véghezviteléhez szüksége lett volna arra, hogy egy palota kupolája lángba boruljon. Kétkedem azonban abban is, hogy a hitlerizmus gyújtogatót, mert ez se érezhette magát kényszerülve arra, hogy ürügyeket keressen. Mindegyik feltevés mellett majdnem számtalan pontossággal egyformák a valószínűségi és valószínűségi okok. Ugyanerre a sivár eredményre jutunk, ha felvesszük a büntetőjog másik alapelvét: cui prodest? Kinek használt a gyújtogatás? Ez a metódus a jelen esetben csak az előbbi érvelésnek más formában való megismétlése, tehát nem oldja meg a kínos problémát.

Nyilvánvaló, hogy amennyiben akár a londoni, akár a lipcsei bíróság ítéletét csak gyanu-okokra és következtetésekre alapítja, a csalódás tragi-

A királyok és politikusok találkozására felkészült Sinaia

Ünnepi köntöst öltött magára a város -- Károly király, Mihály nagyvajda és Erzsébet görög királyné fogadják a magas vendégeket -- Titulescu is megérkezett Sinaia-ba -- Számos kül- és belföldi újságíró érkezett az ünnepségekre és a kisanant-konferenciára

Vasárnap délelőtt veszi kezdetét a kisanant-értekezlet

Sinaiból jelentik: A sinaiai Peles-kastély ünnepségeire és a holnap kezdődő kisanant-konferenciára minden előkészület megtörtént. A város lobogódiszbe öltözött, valóságos ünnepi köntöst öltött magára és telve van idegekkel. Az idő verőfényes és így kedvez az ünnepségeknek. A királyi kastély pazar képet nyújt, fényes egyenruhájú, magasrangú katonatisztek csoportjai láthatók. A sinaiai háztulajdonosok igyekeztek túltenni egymáson házaik földszitésében, pazar keleti szőnyegek fedik az erkélyeket. A vasútállomás felszítve és fellobogózza várja a magasrangú és királyi vendégeket. A rendőrség kitett magért, a városban teljes a rend. A munka oroszlánrésze az információ-irodát illeti, amelyet Filotti külügyminiszteriumi sajtófőnök és Dragut tanácsos, helyettes sajtóigazgató vezetnek. Ez az iroda nemcsak a külföldieket látja el a szükséges információkkal, hanem a sajtót is tájékoztatja. Sinaia-ba, egyébként máris számos külföldi újságíró érkezett, a világlapok mind képviseltetik magukat és számos jugoszláv, cseh és magyar újságíró van itt. A bucuresti-i lapok külön szerkesztőségeket rendeztek be ez alkalomra Sinaia-ban.

Ma délelőtt 10 óra 20 perckor az erdélyi gyorssal Sinaia-ba érkezett két Hohenzollern-herceg. A magas vendégeket Károly király, Mihály nagyvajda és Erzsébet görög exkirályné fogadták az állomáson. Leszálláskor a díszesen fellobogózott pályaudvaron, amelyen a hatóságok mind képviseltették magukat, Károly király üdvözölte a hercegeket, akik közül az egyik a hegyivadászok díszes egyenruháját viselte. Innen a király, Mihály nagyvajda és a vendégek a királyi kastélyba hajtottak.

Titulescu külügyminiszter ma délelőtt Radulescu Savel külügyminiszteriumi államtitkár társaságában Sinaia-ba érkezett, hogy megtegye az előkészületeket a kisanant-konferencia magas vendégeinek fogadására. Titulescu este 7 órakor személyesen fogadja a pályaudvaron

kus lehetőségét el nem háritotta. De — mondhatja bárki — ugyan minek bibelődni ilyen elméletekkel, mikor ott vannak a tanuk? Egy nagy eseménnyel foglalkozni Lipcseben, ezeknek vallomásából talán csak kihámozhatjuk az igazságot? Valóban ez a beállítás nagyon tetszetős, vizsgáljuk meg tehát közelebbről.

A szemtanut a büntetőjogban rendszerint döntő bizonyítéknak tartják. Érdektelen vagy-e, mit láttál, emlékszel-e jól — ezeket kérdezik a tanutól. De vajjon igazat akarnak-e vallani a tanuk? Azt felelhetjük, hogy általánosságban igen. Az emberi alaptermészetnek ugyanis nem a hazudozás, hanem az igazmondás az egyik jellemvonása. Erre nevelte őket az erkölcsi törvény és a két pozitív vallásnak, a zsidónak és kereszténynek határozott parancsa. Ami az elsőt illeti, nagyon szépen mondja Kant, hogy olyan világ, melyben az emberek maximája a hazugság volna, fenn nem állhatna. A valóság pedig az igazságosságot és igazmondást

Benes cseh külügyminisztert. A kisanant-értekezlet holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor veszi kezdetét és az előre meghatározott program szerint három napig tart.

Calimanestiből jelentik, hogy Vaida miniszterelnök, fia: Vaida Aurél és Gaspar Ionel képviselők társaságában innen Sinaia-ba utazott, ahol első ízben találkozik Titulescuval annak hazaérkezése óta.

A politikában egyébként a sinaiai ünnepségekre és a kisanant konferenciára való tekintettel teljes a szélcsönd. A lapok tudni vélik, hogy Mihalache a kormány tagjaival való tárgyalások után programjában lényeges engedményeket tett és hajlandó aláírni a kormány gazdasági programját, csupán egy kérdésben intranszigenz, még pedig ami a népszövetségi pénzügyi egyezményből folyó külföldi pénzügyi szakértők kiküldését és ezek szerezését illeti. Ebben a kérdésben Mihalache nem hajlandó engedményre, valószínűnek tartják azonban, hogy ez az egyetlen ütközőpont a két program között nem fog nehézségeket okozni.

Belgrádból jelentik: Sándor király és Mária királyné ma 1 óra 47 perckor elutaztak Romániába, hogy eleget tegyenek Károly király meghívásának. A jugoszláv királyi párt Károly király tudvalevőleg a Peles-kastély építésének ötvenéves jubileumára hívta meg. Mihály királyi herceg a jugoszláv királyi párral együtt érkezik az országba. A kíséret között szerepelnek többek között Antics udvari miniszter, Dimitricvics tábornok, a palota marsallja, Grubics kisasszony udvarhölgy, Száviacs ezredes hadsegőd, Grubecics korvett-kapitány parancsőrtszta.

Ugyanezen a vonaton utazik Jettics jugoszláv külügyminiszter Markovics kabinetfőnök kíséretében. A jugoszláv külügyminiszter udvalevőleg résztvesz a sinaiai kisanant konferencián.

kategorikusan írja elő. Megállapíthatunk, hogy az igazság vágya az embernek atavisztikus öröksége, melyet gyenge jellemű emberek is csak habozva tagadnak meg.

A bökkenő azonban abban van, hogy a bíróság előtti tanuvallomásoknak legalább fele íőhiszemien hamis: mert nem egyezik meg minden részletben a való tényekkel. Az emlékező-tehetség fogyatékosága, szenvedélyek, rokon- és ellenszenv, vagy más érdekek önkéntelenül is befolyásolják a tanut. Hát még a fizetett tanuk! Egészen bizonyos, hogy a londoni és lipcsei tanuk teljesen eltérő vallomásokot fognak leadni ugyanazon tényre nézve, mert amazok nem tudnak megszabadulni az elkeseredés és bosszuvágy, emezek a félelem és a pártédelek suggestiója alól. Senki ezen a világon, még a legnagyobb elme se fog tisztán látni ebben a bűnygyben, különösen ami az indokokat illeti. De kétség esetén azt az elvet kell alkalmazni: „in dubio semper melius pro reo”, ha nem vagy teljesen biztos a vádlott bűnösségében, fel kell menteni.

terrel értekezett a romániai viszonyok felől. Amott, a lefüggönyözött ablak mögött a nagy körutjáról hazagyekvő Miklós királyi herceg pihen. Hivatalosan egyébként valamennyien már lepihentek: a két gigászi mozdony is szinte lábujjhegyen kerüli meg a vonatot, hogy induljanak Tövis, Brassó, Sinaia felé... Egy jugoszláv detektív némi gyanakvással nézi, hogy mi van a kezében, de aztán megnyugszik, látván, hogy csak a jegyzetblokk... Egyébként semmi esemény. Idő 12.11 perc, azaz 0.11. Valahol magasan megvillantanak egy jelzőlámpát és Bianu Jenő egy gyakorlott sportember biztonságával fellép a mozgásba-indult udvari vonatra... Irány Sinaia!

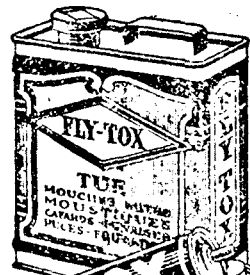
Egy pillanatig most túl sivárnak tetszik az aradi pályaudvar, ennyi nemzetközi mozgás, előkelőség és fojtó izgalom után. Aztán oltoogatni kezdik a többlet-világítás lámpáit és megindul a kijáratok felé a perron eddig észre sem vett előkelő nézőközönsége a virágokkal, örökzöld növényekkel ékített ajtókon át. Az állomás előtt egész kocsipark a magánfogatókból, hiva alos és nem-hivatalos autókban indul egymásután hazafelé a polgármesteri autó után. Alig egy óra múlt el mindössze, hogy Genf és Páris élte ködlött fel halovány konurokban és csak sejtett szenzációkon át az aradi vassínek között — s máris vége. A Sugáruton robognak befelé a gyérvilágítású vas-kandaláberek között: egyetlen mozgó lény a láthatáron egy kősa kandurmacska, nyilván kimenője van. Valahol diplomaták és uralkodók fényes különvonatai robognak az éjszakában ismeretlen események szenzációi felé: szin e el se hinné már az ember, annyira csend van itt köröskörül...

JAKAB GÉZA.

Óvd meg gyermekedet!

Ezer bacillus: ezer veszély! Rovarak terjesztik és egyetlen bacillus - ha békésen szendergő gyermekedre jut - súlyos betegségeket idézhet elő. Végy tehát FLY-TOX -ot mely minden rovart azonnal elpusztít.

FLY-TOX HATÓSTÁG

Izgalmas jelenetek a Reichstag felgyújtásának bűnpörében

Dimitroff bolgár író leleplezi a szófiai katedrális felrobbantásának hátterét — Heves jelenetek a vádlott és az elnök között — Dimitroff gunyolódik — A főtárgyalást hétfőn folytatják

Lipcséből jelentik: A lipcsei nagy per mai tárgyalásának első meglepetése az volt, hogy az elnök a tárgyalóteremben hangszórókat helyeztetett el, mert az elhangzó párbeszédet, a vallomásokat a közönség soraiban nem lehetett jól hallani. Az elnök megengedte Torgler vádlott anyjának, hogy résztvegyen a tárgyaláson. Lubbe védője ma a tárgyalás megkezdése előtt bejelentette, hogy védenca a tárgyalás tartama alatt nem vesz ételt magához, noha neki is — mint a többi vádlottnak — minden reggel nagy csomagot hoznak be. A védő kérésére a bizottság elhatározta, hogy Lubbe egészségi állapotát orvossal megvizsgálhatja. A mai tárgyaláson Dimitroff Georgij bolgár író hallgatták ki, aki személyi adatai-

Felfájásnál és idegáldalmaknál, rheuma, köszvény és hüléses betegségeknél nincs jobb, mint a **Togal-tabletta**. A **Togal** oldja a húgysavat! Egy kísérlet Önt is meg fogja győzni!

nak bemondásakor büntetlen előéletűnek vallotta magát. Az elnök ezzel szemben megállapítja, hogy a vádlott 1923-ban Bulgáriában kommunista felkelésben vett részt, amiért életfogytiglani fegyházra ítélték, később pedig fegyveres bandák szervezéséért kapott hosszabb büntetést. A vádlott ekkor győzöző kijelentéseket tesz, amiért az elnök rendreutasítja. Dimitroff harminc éve marxista, 1913. és 1923. között a kommunista-pártot a Sobranjában és a városi törvényhozó tanácsban képviselte. Összefüggően ismerteti az 1923-as felkelést. 1923. júliusában tiszti-puccs tört ki, a melynek eredményeképpen Stambulinskit meggyilkolták. Később kommunista felkelés robbant ki, amelyet Zankoff miniszterelnök lever. Dimitroff ekkor elmenekült Bulgáriából és hosszabb időt töltött Jugoszláviában és Bécsben. Dimitroff ezzel fejezte be vallomását:

— A teljes erkölcsi felelősséget viselem a felkelés vezetéséért és büszke vagyok erre a hősiesség vállalkozásra. Csupán azt sajnálom, hogy én és társaim nem voltunk akkor igazán bolsevisták!

Elnök: Hogyan került sor a szófiai katedrális felrobbantására?

Vádlott: Bulgáriában a kedélyek állandó

forrongásban voltak a sorozatos terrorcselekmények miatt. A katedrális azonban a kommunista-párt akarátán kívül robbantották fel. Én abban az időben Moszkvában voltam és ezért erre vonatkozólag nem is szolgálhatok részletesebb felvilágosítással.

Dimitroff ezután azért panaszkodik, hogy nem kapott védőt.

Elnök: Tett-e ön kísérletet arra, hogy a hivatalos védő utján valamilyen okmányt megszerezzen és megtagadta-e ezt a védőt?

Dimitroff: Nem.

További vallomásaiban elmondja, hogy Moszkvában, Bécsben, Brüsszelben, Párisban és Berlinben járt. Mindenütt álnév alatt szerepelt és mindenütt két lakást tartott fenn. Ezután többiben is becsmerlő kijelentéseket tesz, amiért az elnök rendreutasítja.

Dimitroff: Engem provokálnak.

Elnök: Az ilyen kijelentéseket visszautasítom.

A vádlott ezután elmondja, hogy tagja a kommunista internacionálénak.

A következő tanu Heissig rendőrtisztviselő, akinek vallomása szerint Lubbet a brandenburgi kapunál csak személyi adataira és büntérsaira vonatkozólag hallgatták ki. Amikor Lubbe hallotta, hogy ügye a lipcsei törvényszék elé kerül, a következő kijelentést tette: „Ez finom! A főtárgyaláson nagy politikai beszédet fogok mondani”. Lubbe, aki rendkívül sápadt és gyenge, határozottan tagadja a rendőrtisztviselő által elmondottakat.

Az elnök ezután újból Dimitroffhoz intéz kérdéseket, aki tagadja, hogy összeköttetésben állott a német kommunistákkal és azt vall-

CORSO-MOZGO! MA ES HOLNAP!

Helyárak Lei 10, 15, 20, 25.

MALEK!

Sörben az igazság! BUSTER KEATON, JIMMY DURANTE, és STAN és BRAN főlegények!

Két nagyszerű vígjáték!

A 3 órai előadás 8, 12, 16, 20 leles helyárakkal!

MA d. e. II órákor I MATINÉ! Két film egy műsorban!

Asszony, aki sohasem felejt!

Li Dagover — Ivan Petrovich nagy filmje és

Titokzatos kastély. Harry Piel izgalmas filmje.

Jegy Lei 8-15.

Jön! CORSO! Jön!

A leghatalmasabb filmalkotás!

ANNABELLA

Az első nagy, modern, románul beszélő és éneklő filmben

TAVASZI ZAPOR!

Badescu a oluj opera tenoristája.

Készült: BUDAPESTEN FEJOS PAL és JAN MIHAIL rendezésében. Eddig román, magyar, francia, angol, német, spanyol, olasz és lengyel verzióban. Mindenütt kiemelkedő nagy sikere volt!

tetszettem neki és mégis visszautasított, nem volt vőlegénye és mégse engedte, hogy látogatást tegyek szüleinél, elvágott minden utat, mely visszavezethetett volna hozzám. Pedig bennem már megérlelődött az elhatározás, hogy feleségül veszem.

— Ne is folytasd. Tudom mi lett a vége. A te utitársnődnek a holdban volt a birtoka.

— Az apjának kétezer hold földje volt...

— Akkor... akkor talán letagadta, hogy már asszony. Bizonyára a férje várta az állomáson és azért tiltotta meg, hogy elkisérd...

— Dehogyan.

— Hát?

— Képzeld, mülába volt! Azt titkolta szegény.

Ő maga vallotta be, mielőtt leszállt volna a vonatról. Kinos lett volna tovább utaznom vele. A legközelebbi állomáson leugrottam és ész nélkül menekültem Pestre...

— Flég rosszul tetted!

— Hogy most visszagondolok rá, érzem, ta-

ointatlan voltam. De nem tehetek róla. A felfedezés, hogy Editnek mülába van, ugy érintett mint a villámcsapás.

Az öreg Gábor vállára tette kezét:

— Te... mondd csak, nem a Bálintfalvay-leányt ismered meg a vonaton? Szőke, fitos orru...

— Igen... Bálintfalvay Editnek híviák.

— Szerencsétlen flótás, hát te is beleestél a kelepccébe.

— Miféle kelepccébe?

— A Bálintfalvay-leány az egész környéken híres arról, hogy udvarlóit kemény próbára teszi és a legagyafurttabb cselvetéstől sem riad vissza...

Fejébe vette ugyanis, hogy csak ahhoz megy férjhez, aki igazán szereti, akit nem a vagyon és nem a szépsége hódított meg, hanem egyéniségének becsú értéke, amely nem mulik el soha...

Gábor felugrott a füről:

— Teringettél! Megyek és megkérem a kezét.

— Késő. Hallom, már menyasszony. Egy fél-
lábba rokkant vezzi el.

ja, hogy a Humaniténak írott cikkek honoráriumából élt.

Elnök: Mikor halt meg a felesége és röviddel a halála után kivel jegyezte el magát?

Dimitroff: Feleségem májusban halt meg, eljegyzésről azonban semmit sem tudok.

Az elnök ekkor általános meglepetésre eljegyzési kártyát mutat fel, amely szerint Schmidt Jasman pötsdami lakos (Dimitroff egyik álneve) tudtul adja eljegyzését Krüger Erzsébettel.

Dimitroff: Krüger Erzsébetet nem ismerem és nem is jegyeztem el.

Elnök: Krüger Erzsébet anyja is megjelenik a bíróság előtt és tanúságot tesz arról, hogy eljegyezte-e ön a leányt, vagy sem.

Dimitroff: A Reichstag felgyújtását is — a német kormány inszcenálta

Dimitroff (gunyosan): Szóval megint valótlan mondtam. Elferdítik a vallomáomat, hogy így rámbizonyíthassák a Reichstag felgyújtásában való részvételt.

A tárgyalás egyik legizgalmasabb jelene következik ezután. Dimitroff ugyanis a következőket mondja:

— A szófial kathedrálist ugyanúgy a bolgár kormány intézkedésére robbantották fel, mint ahogy a Reichstag felgyújtását is a német kormány inszcenálta.

Az elnök erélyesen rendreutasítja a vádlottat, majd pedig a bíróság megkezdi Popoff vádlott kihallgatását. Popoff 31 éves, a kommunista párt központi bizottságának tagja, hosszú ideig Moszkvában élt és felesége le-

Megjegyzzi az elnök azt is, hogy az ítélet szempontjából csak a főtárgyalás anyaga számít.

Dimitroff (gunyosan): Igenis.

Az elnök megfenyegeti a vádlottat, hogy ha továbbra is így viselkedik, akkor kizárja a tárgyalásról és azon csak addig vehet részt, amíg vallomását elmondja. Dimitroff most már nyugodtabban beszél, elmondja hogy hiva a proletárdiktaturának tagja a kommunista párt végrehajtó bizottságának, a puccsot azonban mindig ellenezte.

Elnök: Taneff és Popoff vádlottak vallomásaikban bizonyítják, hogy Moszkvában ismerkedtek meg önnel.

lenleg is Moszkvában tartózkodik. Bulgáriában távollétében 12 évi börtönre ítélték. 1931-ben visszatért Bulgáriába, ahol letartóztatták, azonban sikerült megszöknie. Moszkvából Berlinbe utazott és itt akarta kivárni az amnesztiát. Popoff kihallgatását az elnök ma befejezte és a tárgyalást hétfőre halasztotta.

A tárgyalás szünetében a külföldi újságírók megkérdezték Torgler volt kommunista képviselőt, az egyik vádlottat, hogy elfogadja-e Hays amerikai ügyvéd védelmét, aki tudvalevőleg tegnap érkezett a tárgyalásra. Torgler kijelentette, hogy Sack dr. egyedül akarja a védelmét ellátni. Sack dr.-ban ő teljes mértékben megbizik és ezért nincs semmi oka arra, hogy a külföldi ügyvédet is megbizva védelmével.

„Itt nyugszik Hitler Adolf”

A bucaresti-i Filantrop-temető érdekes halottja — A bucaresti-i zsidó hitközség be akarja bizonyítani, hogy az elhunyt őse volt a kancellárnak

Hitler Adolf kancellár állítólagos őse szintén Ausztriából származik

A bucaresti-i Ordinea című lap mai számának első oldalán feltűnéstkeltő kép hívta fel az olvasó figyelmét. A képen sarkos látható amelyen — részben héber betűkkel — ez a felírás diszlik: „Itt nyugszik Hitler Adolf (héberül Ábrahám), meghalt 1892. október 28-án. Életének 60-ik évében. Imádkozzatok érte”.

A titokzatos fénykép rendkívül érdekes apropós-ból készült. Ezelőtt két héttel ugyanis Bucaresti főrabijja levelet kapott Alexandriából, amelyben egy Romániából kivándorolt zsidó arra hívta fel figyelmét, hogy emlékezete szerint, négy-öt évtizeddel ezelőtt élt Bucarestben egy Hitler Adolf Ábrahám nevű zsidó, akit a Filantropa temetőben helyeztek örök nyugalomra. A hitközségi regiszterekben 5653—1892. szám alatt meg is találták a vonatkozó bejegyzést, amely szerint Hitler Adolf a temető 18-ik tagozata, hetedik sorának 9-ik számú sírjában nyugszik. Megállapították azt is, hogy a bucaresti-i Hitler Adolf ausztriai eredetű, de lengyel származású zsidó volt. Jaques Herdan, a jelenlegi Herdan-büffé tulajdonosának apja hozta le Bucarestbe, ahol a Boulevardon lévő szállodában, mint portás nyert alkalmazást. Hitlernek rokonai nem voltak Bucarestben és utódokat sem hagyott hátra.

A lap felveti a kérdést, hogy vajon a Bucarestben meghalt Hitlert vonatkozásba lehet-e hozni a berlini Hitler Adolffal? Mindenesetre különös, hogy a bucaresti-i Hitler is osztrák és a német kancellár is tudvalevőleg Ausztriát vallja hazájának. A nemzeti-szociálista párt vezéréül külföldi lapok többször is azt írták, hogy renegát zsidó. Ezt a kérdést akarja most felderíteni a bucaresti-i rabbinátus, a mely küldöncöt küldött Alexandriába a felvilágosításokat kérnek. A küldönc beszámolója nyúman talán fény derül arra, hogy Németország kancellárja vér-rokona-e a bucaresti-i Hitler Adolfnak, vagy pedig csak azonos nevet visel a bucaresti-i előkelő hotel 1892-ben elhunyt, zsidó portásával?

Az antwerpeni ezerfontos bankjegy titka

Nem a Lindbergh bébi gyilkosai az elfogottak.

Antwerpenből jelentik: Az Antwerpenben lefoglalt ezer fontos bankjegy ügyében érdekes fordulat állott be. A bankjegyről ugyanis azt állították, hogy az azok közül való amelyeket Lindbergh adott gyermeke elrablása után a megszaroló banditáknak. A párisi rendőrség most megállapította, hogy a bankjegyet egy holland kereskedőtől lopták el. A bankjegy egyébként nem játszhatott szerepet a Lindbergh-baby ügyében, annál is inkább, mert Lindberghék az említett összeget nem font, hanem dollár-bankjegyekben jutatták a banditákhoz.

ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE!

Constructia építőipar R. T.

8687

Arad, Str. Iosif Vulcan 6. (Kazinczy-utca.)

Tritthaler Ferenc és Nachtnébel Odön főmérnök műszaki vezetése alatt vállal mindennemű új építkezést, tervezést, művezelést, a legkisebb átalakításoktól a legmodernebb kiviteleg.

Beiratásra!

Iskolai felszerelések, író- és rajzszerkek, füzetek, körzők, iskolatáskák, hegedű- és zongoraiskolák, hegedűk, legnagyobb választékban 8480

„CONSUM” könyvre is!

Kerpelnél

(Telefon szám: 385.)

Genfi impressziók

Seidner Imre előadása az Iparos Kulturházban

Előkelő közönség. Arad társadalmi elitje ünneplte ma az Iparos Otthon nagytermében Seidner Imrét, az Aradról elszármazott kitünő hírlapírót, a ki öt esztendő után visszatérve közénk, szombat este tartotta meg genfi beszámolóját.

Selyemszalagos koszoruk halmaza között foglalt helyet Seidner Imre az előadóterem pódiumán. Mielőtt hozzáfoghatott volna előadásához, Reicher Jenő a Hang nevében üdvözölte, majd Fekete Tivadar mondott mélyről jövő, hatásos, lelkes üdvözlőszavakat, amelyekre Seidner meghatottan, el fogódott hangon válaszolt. Az előadó ezután hozzáfogott novellaszerűen kidolgozott, hatásosan felépített előadáshoz. Bevezetőben megemlékezett első genfi impresszióiról, midőn mint rózsakertész dolgozott annak az épületnek tőszomszédságában, ahol a nemzetek képviselői a béke rózsáit öntözgették... A kezdet nehézségeinek leírásán keresztül világít a munka szeretete és soha el nem muló szerelme a tollforgatás többnyire keserves mestersége után. Azután mint érckontraszt következik néhány mondat:

— Málháim végigjárták Európát, Mussolini renaissance ivelésű ablakokkal csipkézett rezidenciájában, a Palazzo Veneziaában épp oly bejáratosak, mint Bernben a három diszes kupola alatt szunynyadó Federációs palotában, vagy Herriot patriarkális, galambszárnyaktól és szökőkutak csobogásától körülövezett lyoni otthonában...

Az előadás további folyamán Seidner az egyéni impressziók teréről a világpolitika sikiájába lép és a Népszövetség megalakulásáról, annak céljairól s tevékenységéről beszél. Briand a nagy békeapostol alakja meglevenítő erővel bontakozott ki a hallgatók előtt Seidner előadása nyomán. Érdekes epizódot mondott el a nagy francia politikus lemondásával kapcsolatban. Amikor a lemondás előtt álló Brianddal beszél a genfi francia delegáció szalonjában, akkor is Aradra gondol, a kincses Erdélyre, amelynek külső segítség kellene, mert a sok vámfal miatt nem tud egzisztálni. Erről beszél Biranddal aki megígéri, hogy mielőtt perferktuálná lemondását még visszatér a La Clemen partjára és elintézi Erdély kérését... És az állomáson bucsuzól-ig szól Briand Titulescuhoz:

„Még Erdélyből is felkértek arra, hogy maradjak.”

Ujabb epizód pereg le az előadás színes film-szalagján: Mironescu interviu, ami a legnagyobb genfi lapban a Journal Gevene-ben jelent meg... A továbbiakban Stresemann, Paul Boncourt, John Simon, Benes, Litwinov, Herriot, von Papen, Macdonald alakja elevenedik meg karakterisztikus ábrázolásban, úgy ahogyan csak az láthatja ezeket a nagy államférfiakat, aki ott él közöttük és ebédelni, vacsorázni, táncolni, bridzsezni, fürdőzni és kosikázni látja őket naponta. Seidner Imre az újságíró, a toll argusszemű és érzékeny lelkű katonája megérezte, hogy ez kell a közönségnek. A közönség szeretete ünnepelte Seidner Imrét az előadás végeztével.

Az előadás jó hangulatát csak a ruhatár szervezetlensége rontotta le, amely sok bosszúságot okozott a közönségnek.

ZSOLDOS tanintézet

a legjobban készit első középiskolai

magánvizsgákra, érettségire.

Huszonhetedik tanév. 127

Internátus: Budapest, VII., Dohány u. 84.

Rejtélyes rablóbanda garázdálkodik Lippa környékén

Az egész falu örködése mellett három éjjel egymás után törtek be a leg-gazdagabb embereknél

Négy nap óta határtalan izgalomban él a Lippa közelében fekvő Cuvesdia község lakossága. Egy rejtélyes rablóbanda három éjjel egymásután végrehajtott betörései tartják izgalomban a kis község földművelő népét és dacára a legszélesebbkörű nyomozásnak és kutatásnak, nem sikerült a tettesek nyomára akadni. Négy nappal ezelőtt a község háza közvetlen szomszédságában lakó dúsgazdag Cucu Annánál járt a rablóbanda, ahol dúszákmányra tett szert. Sikerült neki tizenhat darab drága színes gyapjuterítőt, tizenhat darab drága himzésű párnát, hét vég háziszövésű gyolcsvásznat, két rend ruhát és a szekrényen heverő hétszáz lej készpénzt ellopniok. Cucu Anna a ház végében levő nyári konyhában aludt és a legkisebb zajt sem hallotta.

Másnap a csendőrség bevezette a nyomozást. A következő éjjel azonban újabb betörés történt. Ez alkalommal Bocu Vasile gazdag földművelő házáat keresték fel, ott azonban megzavarták munkájukban, mert csupán néhány száz lej aprópénzt vittek el, pedig abban a szobában őrizte mintegy százezer lejnyi készpénzét a házigazda.

A két egymást követő betörés méltán izgatta fel a csendes kis község lakosságát és a következő napon a csendőrséghez több erdőőr és mintegy kétszáz ember csallakozott, hogy a rablókat felkutassák. Eredmény azonban nem mutatkozott, tekintve, hogy a falu hatalmas erdőségekkel van körülvéve és azokban szinte lehetetlen a tetteseket kézrekeríteni. Egész éjjel cirkáltak a csendőrök, az erdőőrök és a fegyverrel rendelkező emberek és ennek dacára újabb betörés történt. A falu egyik szintén jó módú emberénél járt a titokzatos, szinte láthatatlan rabló és ott is eredményes munkát végzett, bár zsákmányva itt nem volt olyan gazdag. Ez az újabb betörés még jobban felizgatta a község lakosságát, a csendőrség pedig lázasan nyomoz a rejtélyes rablók után.

Veszedelemes tűz pusztított Ujanáton

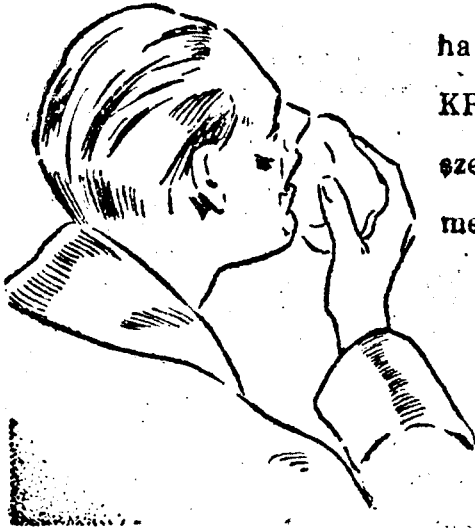
Az aradi tüzoltók vonultak ki a helyszínre — Három gazda termése teljesen elpusztult

Ma délelőtt veszedelemes tűz pusztított az aradmegyei Ujanát községben. A községi előjáróság amikor látta, hogy a falu lakossága tehetetlen az egyre terjedő tűzvészszel, telefonon megkereste az aradi városzházat és kérte Botoc Elek dr. polgármestert, utasítsa az aradi tüzoltóságot, hogy a lehető leggyorsabban jöjjenek a tűz színhelyére, mert a község komoly veszélyben van. A polgármester nyomban intézkedett és Chera Florian tüzoltóparancsnok vezetésével csakhamar megindult Aradról a segélycsapat. Az Itala autót az öntöző-tüzoltókocsi követte és hatalmas irammal rövid idő alatt kiérték a veszélyeztetet községhez. Itt hatalmas lángokban állott három gazdának az idei termése és a falusi lakosság fejvesztetten igyekezett a tüzet lokalizálni. Az aradi tüzoltók elsősorban a tűz továbbterjedését akadályozták meg. Ez csak igen megfeszített munka után sikerülhetett, mert a hatalmas szél ugyszólván megzavarta a tüzoltók működését. Négy órai megfeszített és izgalmas munka után az aradi tüzoltók diadalmaskodtak a tűz felett. A három gazda termése teljesen elégett és a kár meghaladja a hatvanezer lejt.

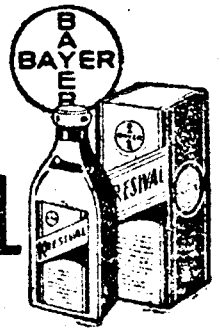

**Legideálisabb 8219
hashajtó,
vertisztító,
epehajtó a
Földes-féle
SOLVO-
PIRULA
FÖLDES-
gyógygyártó Arad**

Nem köhög továbbé...

ha mindjárt, a hűlés első jeleire
KRESIVAL-lal, a köhögés kitűnő ellen-
szerével védekeznek. Csak KRESIVAL
menti meg a kínzó
köhögéstől

KRESIVAL

Kommunista izgatás gyanúja miatt őrizetbe helyeztek egy aradi urileányt

Az aradi zsidó ifjuság mozgalmanak kellemetlen következményei. — A fiatal urileány és egy fiatal ember az éjszakát a szigurancán töltötték és reggel szabadlábra helyezték őket

Szenzációs őrizetbevétel történt tegnap, a késő esti órákban, az egyik aradi nyomda előtt. Az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselői egy ismert fiatal urileányt vettek őrizetbe és a nála talált röpcédulákat elkobozták. A feltűnést keltő ügy előzményei a következők:

Az aradi zsidó ifjuság a napokban elhatározta, hogy energikus kampányt indít az aradi Zsidó Párt jelenlegi vezetői ellen. Nem voltak megelégedve a pártvezetőség munkájával és arra törekedtek, hogy a fiatal generáció jusson szerephez a vezetésben. Elhatározták, hogy az egyik aradi nyomdában röpcédulákat nyomtatnak, amelyeket a zsidó családok között osztanak szét és amelyekben az aradi zsidóságot felszólítják, csatlakozzan az akcióhoz. Gyűlést is akartak rendezni, amire az egyik kerületi rendőrségi kértek engedélyt.

Tegnap este elkészültek a röpcédulák és a mozgalom egyik vezetője, egy ismert aradi urileány, egy aradi cipőkereskedő leánya, ment el a nyomtatványokért, egy ismert aradi fiatal ember társaságában. Át is vették azokat, amikor azonban a nyomda kapuján kiléptek, már vártak rájuk az állambiztonsági hivatal tisztviselői, akik mindkettőjüket őrizetbe vették. Felkísérték őket az aradi szigurancára,

ahol nyomban kihallgatták mindkettőjüket. Az urileány és kísérője elmondották, hogy mi volt mozgalomuk célja és tiltakoztak azon beállítás ellen, mintha bármilyen államellenes színezete lett volna tevékenységüknek. Ismertették a szervezkedés részleteit és rámutattak arra, hogy a mozgalom az aradi zsidóság belügye. A kihallgatás után nem helyezték szabadlábra az urileányt és a fiatal embert, akiknek az éjszakát a szigurancán kellett tölteniök. Kihallgatásukat ma folytatták és végre ma este szabadlábrakerültek mindketten. Az állambiztonsági hivatalban rendkívül előékenyen bántak velük, vacsorát, cigarettát hoztattak részükre és a lehető legudvariasabban beszéltek velük. Az urileány édesapja megdöbbenéssel értesült az esetről és az izgalom következtében rosszul is lett, úgy, hogy orvosi kezelésre kellett bízni.

A szabadlábrahelyezés után az ügy még nem fejeződött be, amennyiben az ügyben tovább folyik a vizsgálat. Az állambiztonsági hivatalhoz ugyanis olyan információk érkeztek, amelyek szerint az ifjusági szervezkedés mögött kommunista izgatás áll és ezen az alapon avatkozott bele a szigurancra a dologba. Ebben az irányban folyik tovább a nyomozás, amelynek fejleményeit a beavatott zsidó körökben nagy érdeklődéssel kísérik.

Detektívek tömege nyomoz a budapesti kéjgyilkos után

A fejnélküli holttest személyazonosságát még nem sikerült megállapítani

Budapestről jelentik: A Déli vasútnál talált fejnélküli női holttest személyazonosságát még mindig nem sikerült megállapítani. A szerencsétlen nő fejét ma hajnalban megtalálták a teherpályaudvaron, néhány méterrel odább pedig a lemetszett jobb karjára is ráakadtak. A délelőtt folyamán jelentkezett a budapesti főkapitányságon Fekete Lászlóné mosónő és sirva adta elő, hogy az áldozat bronzára az ő leánya, aki csütörtök délután eltűnt és azóta nem látták. Az asszonyt rendőrségi autón kivitték a bonctani intézetbe, azonban nem tudta a hullát megtekinteni, mert az izgalom hatása alatt elájult. Fekete László, az eltűnt leány mostohaapja nézte meg később a borzalmasan összeroncsolt holttestet és kijelentette, hogy az nem azonos mostohaanyával, akinek hosszú haja volt és a női holttest haja rövidre van vágva. A főkapitányság egész sereg detektívet bízott meg a nyomozás folytatásával.

A rendőrség elsősorban az áldozat kilétének megállapítását tartja szükségesnek. Le-

hetséges, hogy már a közeli órákban jelentkezik a nő valamelyik hozzátartozója, ebben az esetben a nő életkörülményeinek birtokában könnyebben lehet majd következtetni arra, hogy mi történt tegnap este a Déli vasút sínein?

CENTRAL-MOZGO: KISÉRTETEK VONAGYASIKERÜ DARABJÁNAK ROMÁNYNYELVŰ FILMVALETOZATA. FŐSZEREPEK: TONY BULANDRA, LISETTE VEREA, G. STORIN. A film a pesti Hunnia filmgyár produktuma. Déltől 3 óra-ig mérsékelt helyárak.

SELECT-MOZGO: Ma utóliára: PÁNIK A VÁROSBAN. FŐSZEREPEK: BUSTER CRABBE és FRANCES DEE. Előadások mindkét mozgóban 3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

Délelőtt fél 12 órai MATINÉK: **CENTRAL-MOZGO: Pánik a városban. Helyárak: 7, 10 és 15 lej.**

SELECT-MOZGO: Bobby ne hazudj! Helyárak: 7, 10 és 15 lej

VIZUMHOZATAL 50 Lei Sándor menetjegyirodában

Nagy érdeklődés az október 20-án induló társasutazás iránt

Utlevél nélkül Budapestre és Bécsbe - A sportszezon kiemelkedő eseményeiben gyönyörködhetnek a Füléres Gyors utasai

Különösen a sportrajongók körében óriási érdeklődés nyilvánul meg az október 20-án induló társasutazás iránt, amelyet a emésvári Ripensia sportegylet rendez az Újpest-Ripensia mérkőzésre. A budapesti sportszezon kiemelkedő eseménye lesz a Ripensia-Ujpest mérkőzés, valamint az Olaszország-Magyarország válogatott csapatainak nagy bajnoki meccse, amelyre a külföldi országokból is nagy tömegek tódulnak a magyar fővárosba. A társasutazáshoz nem kell utlevél, mert a rendezőség közös levelet szerez be, amelyhez csupán állampolgársági bizonyítvány, személyazonossági igazolvány és a katonaköteles férfiaknak a katonai igazolás szükséges.

Az október 20-án induló füléres gyors rendkívüli alkalmat nyújt mindazoknak, akik rokonaik, barátaik meglátogatására Budapestre készülnek, vagy ügyes-bajos dolgaikat akarják elintézni a magyar fővárosban. A színszezon, valamint a társadalmi élet most vett lendületét Budapestén és azok, akik rész akarnak venni a szezon eseményeiben, megragadják ezt a nem mindennapi alkalmat arra, hogy olcsón és kényelmesen utazhassanak fel Budapestre. A budapesti társasutazással kapcsolatban bécsi kirándulást is szervez a rendezőség.

Ugy a budapesti, mint a bécsi társasutazás költsége valóban minimális:

Budapestre és vissza a gyorsvonat III. osztályán számozott ülőhellyel, utlevél és vizumköltséggel együtt 975 lej, amelyhez a Ripensia

—Ujpesti mérkőzésre szóló 50 lejes jegy megváltása is kötelező. Egyéni utlevéllel utazóknak 775 lej. Második osztályon utazóknak 1375 lej, míg azok részére, akik második osztályon egyéni utlevéllel utaznak 1125 lej. Bécsbe és vissza a gyorsvonat harmadik osztályán számozott ülőhellyel, utlevél és vizumköltséggel együtt az utazás költsége 2195 lejbe kerül a gyorsvonat második osztályán utlevél és vizumköltséggel együtt.

A társasutazást a temesvári Központi Bank Menetjegyirodája rendezi, ami garanciát nyújt arra nézve, hogy a füléres gyors utasai minimális költségek mellett kényelmesen utazhatnak és a legnagyobb előnyökben részesülnek. Az utazást öt, esetleg hat napra tervezik, azonban a pontos artózkodási idő még nincsen megállapítva. Mindazok, akik a füléres utazáson résztvesznek és kollektív utlevéllel akarnak utazni, mielőbb szerezzék be okmányukat és juttassák el az Aradi Közlöny kiadójához. Aradon az Aradi Közlöny és az Erdélyi Hírlap utazási irodája intézi a füléres gyorsal kapcsolatos szervezkedéseket.

Drágul a szörme
Neuländernél még olcsó

Fischer Ellz-palota. 3129

MANDELNE, kozmetikai szalonja

S. Winkler Teréz hölgyfodrászata helyiségében, 3572

Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 15. Arcápolás, különféle aroparkolások, nappali és estélyi kikészítések. A kozmetika legmodernebb eszközei. Ingyen tanácsadás. Olcsó bérletrendszer

A Schenker-cég nem vállalhat vámolási műveleteket

A pénzügyminiszter feltűnéstkelő rendelkezése - A Schenker-cég aradi megbízottjának nyilatkozata

Feltűnéstkelő rendelkezést adott ki a pénzügyminiszter, amely gazdasági körökben annál nagyobb érdeklődést váltott ki, mert a hivatalos fórum az egyik legnagyobb nemzetközi szállító-céget sújtotta súlyos szankciókkal. A rendelkezés értelmében ugyanis a pénzügyminiszterium megvonja az S. A. Schenker & Co. nemzetközi szállító-cég vámolási engedélyét, úgy hogy

a cég ezentúl az ország egyetlen egy vámhivatalában sem végezhet vámolási műveleteket.

A cég folyamatban levő vámolási ügyeinek likvidálására, illetve a szükséges iratok benyújtására harminc napi határidőt adott a miniszterium. A vámhivatali teendők elvégzésére pedig tizenöt napi határidőt kapott a cég a miniszteriumtól. Az említett rendelkezésben a pénzügyminiszterium határozottan leszögezi, hogy az S. A. Schenker & Co.-cég semminek új vámolási megbízatást nem vállalhat. A pénzügyminiszterium egyben értesítette az összes vámhivatalokat, hogy azokat a vámolási kérvényeket, amelyeket a Schenker-cég nyújtana be, nem fogadják és nem intézhetik el.

A feltűnéstkelő rendelkezéssel kapcsolatban kérdést intéztünk a Schenker-cég aradi fiókjának igazgatóságához, ahol Sterner De-

zső, az aradi fiók helyettes főnöke érdeklődésünkre a következő információkat adta:

— Az említett intézkedésről cégünk még nem kapott értesítést, sem pedig utasítást a további teendőkre vonatkozólag. Így tehát nem is tudjuk határozottan azt sem, hogy mi volt az intézkedés közvetlen oka. Véleményem szerint a pénzügyminiszterium az új vámtörvény intézkedéseinek eredményeképpen adta ki a rendelkezést. Ennek értelmében ugyanis a vámolási művelettel foglalkozó cégeknek, így tehát a Schenker-cégnek is nem csak a bucuresti-i központ, hanem az összes fiókok után letétet kellett volna elhelyeznie a vámvezérgazgatóságnál. Ez a letét fiókonként 250-300 ezer lej között váltakozik. A Schenker-cég tizenkét fiókjának tehát több mint három millió lejt kellene letennie kaucióképpen. A kiadott rendelkezés nem jelenti azt, hogy a Schenker-cég ezen ul nem foglalkozik vámolási műveletekkel, mert a cég vezetősége a harminc napi likvidálási időt arra használja fel, hogy a kormányal tárgyalásokat kezdjen a kaució összegének leszállítása érdekében. Abban az esetben, ha a tárgyalások harminc nap alatt nem nyérnek befejezést, akkor a cég annak érdekében intervenciál, hogy a likvidálási határidő a tanácskozások befejezéséig hosszabbítsák meg.

FILMVILÁG

Kritika a kritizáló közönségről

Nem érdemes vitatkozni azon, hogy a nagyközönség izlése művészi, szinpadai és filmalkotások tárgyában milyen elérés, mert hiszen ez azon a régi igazságon alapszik, hogy az izlések különbözők. Azonban mégis hozzá kell szólnunk azokhoz a sokszor bosszantó módon ellentmondó kritikákhoz, amelyek egy-egy nagyszabású, világhírű film bemutatója után bejárják a várost s amelyek végighallgatása után igazán nem tudjuk, hogy hát kinek a véleményére adjunk valamit és végeredményben remekmű volt az a bizonyos slágerfilm, vagy a rendezők, scenáriumírók, szereplők, sőt még az operátor is megérdemelte volna, hogy sohase szülessen meg...

Ha egy játékos kis ördögcske csupa mulatsághól meglapulna valamelyik aradi mozgószínház kijáratánál és ellesné a bemutatott filmújdomságáról szóló véleményeket, nagyon érdekes tanulmányra való anyagot gyűjthetne össze a közönség különféle izlésének spontán megnyilvánulásáról. Az olvasó utólagos engedelmeivel munkatársunk ezúttal átveszi a hallgatózó kis ördög szerepét és hiven egymás alá helyzi az egyik premier közönségének kritikáit:

— Igazán jó film volt! — mondja egy idős hölgy hasonlókori férfikísérőjének. — Nagyszerű felvételek, mikor láthatnék én buvárhatót, ha film nem volna!? Csak a rendezőt csodálom, hogyan tudta egymásra halmozni a házasnál-hatásosabb jeleneteket! A „fiúk” nagyon hercegek voltak, csak a nőt kellett volna kicserélni.

Egy, a moziból kilépő csoportnak azonban éppen ellenkező a véleménye.

Az ajtó előtt barátnők köre csoportosul. Vannak, akik a moziból jöttek, vannak, akik menni akarnak befelé. Kérdezősködések jobbra és balra:

— Na, hogy tetsze t? Jó a film, mulattató?

— Ugyan kérlek ne nézd meg, unalmas dráma! — mondja az egyik.

— Hogy mondhatsz ilyet, hiszen olyan mulatságos jelenetek vannak benne! És egyébként is, a film nagyszerű!

Mi a teendő tehát? Nagyszerű és főként figyelemreméltó dolgokat szűrhet le az ember egy ilyen „hallgatózás” után, amikor végül is azt sem tudja, hogy akart-e moziba menni vagy sem, vagy hogy merre van a bejárat és kijárat, mert forog vele a világ... Tehát: első sorban gondolj rá, hogy ha filmekről véleményt mondanak neked, hogy milyen hangulatban nézte végig az illető az inkrimínált film bemutatóját: hátha éppen a foga fáj, nem jól vacsorázott, összeveszett a feleségével, barátjával vagy barátnőjével, nem oda került, ahova szeretne volna ilni (amellé a csinos szőke-hajú kislány mellé!) vagy szomszédnője nem tegezté figyelmeségeire... Ellenkező esetben: bizonyosan jó hangulatban volt, jól vacsorázott, kibékült a férjével, barátjával vagy barátnőjével, nagyobb összeg pénz nyert a sors-huzáson. (—nyi.)

Vörösrókból ezüst- és kékrókat készítünk. Beszarabial juhprémeket festünk mély fekete szinnel és kékes bõrrel. Bundákat és régi szörméket felújítunk. Szakképzett vegyész-mérnök vezetésével.

„STAR” Első román prómfontó

MAIROVITZ IMRE

Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 14. 3298

Látogatás az öt esztendő aradi „Mozartnál“

„Zeneszerző és zongoraművész leszek.“ — mondta a kis Szegő Lacika.

Megismerkedtem az aradi gyermek Mozarttal — természetesen modernebb kiadásban. Szegő Lacikának hívják, szőke haja, pajzán kék szemű komoly kis ember, alig múlt öt esztendő és máris pályát választott. Szegő Laci nem csodagyerek, mint ahogy Mozart sem volt az, egész egyszerűen szerelmese a muzsikának s naphosszat képes a zongora mellett ülni, hogy kiütögesse azt az új, divatos slágert, amit legutóbb hallott és egyéni módján kíséretet is komponál hozzá. Apró ujjacskái alatt csilingelő könnyedséggel hangok fakadnak a nagy zongorából, amely a gyermekkéz érintésére ugy idomul a jazz-slágerek meiódiájához, ahogyan a kis muzsikusként lelkében az új dalról alkotott elképzelés megfogant.

Szegő Nándor aradi textilgyári főtisztviselő lakásán folytatta le élete első interjúját az aradi Mozart: Szegő Lacika. Mielőtt kérdéseimre válaszolna, egymás után eljátsza a legdivatosabb tangókat, foxokat és rumbákat. Közben keskeny válla a jazz-zene ütemeire meg-megrándul és szőke fejét, derűs csillanású kék szemét is taktusra mozgatja. A zene benne izzik ennek a gyermeknek vérében s minden mozdulatában kifejezésre kerül nem mindennapi zenei érzéke. Szegő Lacika édesapja Szegő Nándor évek óta ismert aradi műdalszerző s nem egy munkája pályadíjat is nyert már. A kis „Mozart“ tehetségét állítólag tőle örökölte...

Megindul a beszélgetés, Szegő Lacika elmondja, hogy két ízben játszott már nagyközönség előtt, legutóbb a Principele Mircea egyesület gyermekbálján. Mindkét esetben nagy sikere volt.

— Sokat tapsoltak — mondja komolyan a kis muzsikusként — és a lapok is megemlékeztek rólam. Szeretem, ha irnak rólam a lapok, amikor szerepelek! — folytatja, de az nem Lacika igazi hangja. Ez nála csak mulatság, amikor a „nagyokat“ utánozza. Valójában közvetlen, nagyon őszinte és minden „szereplése“ dacára is igazi gyermek. Hatalmas kottafüzetet hoz elő a könyvszekrényből. A bekötött kottákat alig bírja el, de azért annak rendje és módja szerint elhelyezi a kottatartón és kinyitja. Nem baj az, ha fordítva is állnak a hangjegyek, Lacika azért nagykomolyan hozzáfog a játékhoz.

— Szeretem, ha azt hiszik, hogy kottából játszom! — fordul hátra mosolyogva — így ellészik, hogy tudok zongorázni. — Figyelmemmel, hogy a kottát fordítva lapozta fel, mire kézlegyintés a válasz:

— Nem baj, én fordítva is éppen olyan jól olvasom a kottákat, mint rendszeren! — Szegő Nándor és halkszavú felesége elmondják, hogy Lacika soha sem tanult mindeddig semmilyen formában zongorázni. Korán megnyilvánult zenei tehetségének tudható be, hogy éles hallása segítségével bármilyen dalt, amit előtte lejátszanak, nyomban lemásol a zongoránál. Szövegéből is zongorázik, pedig nem ismeri a betűket, hiszen alig múlt öt esztendő s csak most kerül az első elemibe... Mind ez csak móka nála, a „nagyokat utánozza“... S közben nagyszerű hallással, elsőrangú ritmusérzékkel játsza le egymás után a divatos nótákat, köztük édesapja egy-két szerzeményét.

— Zeneszerző és zongoraművész leszek! — mondja ismét elkömlölyödve. — De addig még sokat kell tanulni. Híres ember akarok lenni és nagyon szép muzsikákat fogok írni, hogy mindenütt azt játsszák, amit én találtam ki! Már most is van néhány „szerzeményem“. — mondja és az utolsó szó büszkén hangzik el a gyerekszájból. Kérésre bemutatja legújabb szerzeményét és hozzá magyarázattal is szolgál:

— Ez madárdal, ez meg a méhecske zugása, ez a kavics hangja, ahogy beleesik a vízbe... Aztán van benne egy kis eső is, meg amikor a vonat megy, megy...

És a mozarti elképzelések még botorkáló, csilingelő hangok alakjában bujnak elő a zongorából. Szegő Lacika ujjainak simogatására.

Szegő Lacika még nincsen hat éves, de már megtalálta helyét a nagyvilágban... Szépet, kiemelkedőt akar alkotni, híres ember akar lenni. Zsenge gyermeklelkében benne él az új kor, az új generáció szelleme: az előretörés, az alkotásvágy. Most még játszik a nagy zongorából előtörő hangokkal. A tangóból csárdás-paródiát csinál ha jó kedve van és bejelenti, hogy a valcert most rumba tempóban játsza. És kijelenti, hogy nem szerelmes, sőt nem is lesz az, pedig sok szép kislány jár a világban, de ő csak a zongorát szereti... Arad most még a világot jelenti számára, de eljön az idő, amikor korán megnyilatkozott tehetsége a hírnév szárnyára emeli. Szegő Lacikából Ember lesz, akárcsak megálma!

(cs. p.)

A nyári évszakban gyakran ki van téve hülési betegségeknek. Az első szimptomának beálltával vegyen be egy-két BAYER KERESZTTEL ellátott ASPIRIN tablettát mely óvja minden lehetséges hülési betegség ellen.

ASPIRIN

Nagyarányu agrárpanama ügyében folytat vizsgálatot az aradi ügyészség

Pernyávi gazdák feljelentése a volt bizalmi ellen — Kihallgatások az aradi rendőrségen — Visszaélések sorozatával vádolják Puterici Istvánt

Szenzációs és évekre visszanyúló panamavád ügyében folytat vizsgálatot az aradi ügyészség. Nem kevesebbről van szó, mint hogy hat pernyávi gazdálkodó azzal vádolja meg a pernyáviak egykori bizalmi-férfiát, aki az agrárreform idejében működött, hogy jelentős birtokát, házat és teljes vagyonát a visszaélések egész sorozatának köszönheti.

Az ügyben érlyes tempóban folyik a vizsgálat és bizonyos, hogy hamarosan szenzációk pattannak napvilágra.

Néhány héttel ezelőtt nyújtotta be hat pernyávi gazda a bünyádi feljelentést az aradi ügyészségen. Ebben azzal vádolták meg Puterici Istvánt ugyancsak pernyávi gazdát, aki a földosztás idején az ottani igényjogosultak bizalmi fia volt, hogy visszaélt megbízatásával. A gazdák elmondják, hogy a pernyávi igényjogosultak tekintélyes részétől Puterici ötezer lejet inkasszált és csak azoknak adott földet, akik ezt az összeget lefizették neki. Akkoriban azt állította a gazdáknak, hogy

még valakinek kell adnia a pénzből és azért szükséges igényjogosultankint ötezer lejt inkasszálnia.

Többen nem voltak hajlandók adni — mondotta a feljelentés — és ezek nem kaptak földet.

Az aradi királyi ügyészségnél 1716—933. szám alatt fekvő feljelentés más visszaélésekkel is vádolja meg Puterici Istvánt. Azt mondja ugyanis, hogy a bizalmi felvett az igényjogosultak közé olyan embereket, akik sohasem foglalkoztak földműveléssel, akiknek hárkocsi- és tavágó-vállalatuk volt s így nem kaphattak volna földet. Ezeknek olyan feltétellel adott földet, hogy neki kötelesek eladni holdankint 250 lejes árban. Az illetők — szögezi le a feljelentés — örömmel kaptak az ajánlaton, amely alkalmi keresetet biztosított számukra. Ily módon szerzett magának földbirtokot Puterici István. Ezzel azonban még mindig nem fejeződött be a vádak sorozata. A feljelentés szerint a volt bizalmi egyes gazdáknál egyszerűen bejelentette, hogy azok parlagon hagyják a kapott földet és az agrárbizottság a jelentés alapján elvette tőlük és visszaadta ezeket a területeket az állami rezervaföldekhez. Puterici azután gondoskodott arról, hogy a földeket mások kapják meg, akik közelebb állottak hozzá.

A feljelentés beérkezése után az aradi ügyészség az aktákat a rendőrséghez tette át a nyomozás megejtése végett. A rendőrség elsősorban felidézte a feljelentő gazdákat, valamint Puterici Istvánt is. A feljelentők újra elismerték kihallgatásuk alkalmával a beadványukban foglaltakat és jegyzőkönyvben szögezték le, hogy fejenként ötezer lejt kellett adniuk a volt bizalminak. Kihallgatták Puterici Istvánt is, aki azonban kielentette, hogy a feljelentés adatai nem felelnek meg a valóságnak.

— Ha pénzt vettem el tőlük — jelentette ki a gazda — miért nem jelentettek fel azonnal és miért vártak esztendőkön át.

Hivatkozott arra, hogy a vallomásokon kívül semmiféle bizonyítékot nem produkáltak a feljelentők arranzve, hogy visszaéléseket követett volna el és hogy pénzt fogadott el a földiekért. Kijelentette, hogy földjeit törvényes úton vásárolta és annakidején hálcsönöket vett fel, mintán nem volt elegendő pénze a vásárlásokhoz. Tanukat jelentett be ártatlanságára nézve. A feljelentőket szembesítették Puterici-el, akik mindannyian megmaradtak eredeti vallomásuk mellett.

A kihallgatások alkalmával rendkívül érdekes momentum merült fel. A hatóságoknál ugyanis jelentkezett egy Rus György nevű, ugyancsak pernyávi lakos, aki elmondotta, hogy annakidején földet kapott az agrárbizottságtól. A földet egy ideig birtokolta, azután hirtelen elvették tőle. Panasszal kereste fel az akkori városi tanács egyik tagját, Radovan Milivoi aradi nagykereskedőt, akit megkért arra, nézzen utána, mi történt a földjével. Együttesen mentek el az agrárhivatalhoz, ahol meglepő felfedezést tettek. Kiderült ugyanis, hogy Puterici egyszerűen bejelentette a bizottságnak, hogy Rus földjei parlagon hevernek, a gazda nem is tartózkodik Aradon, mert már elköltözött a városból és jelentése nyomán a földet visszacsatolták az állami rezervaföldekhez.

A kihallgatások megejtése után az aradi rendőrség bünyádi osztálya az ügy aktáit az ügyészséghez terjesztette vissza. Az aradi ügyészség további vizsgálatot rendelt el az ügyben és a nagyarányu agrárpanama vádlóját, valamint összes tanuit október negyedikére idézte be kihallgatás végett.

Marosi Rudolt.

Szömörkényi-Vas mozgásművészeti intézetükben a tanítást folyó hó 15-én kezdik meg. — Beiratások: Bul. Reg. Ferdinand 18.

Külön szindikátus alapítására készül érdekeinek védelmére Arad orvos-társadalma

Miről lehet megismerni a nemfizető betegeket? — Érdekes bucuresti-i terv, amelyről részletes jelentések érkeztek az aradi Orvosi Egyesület elnökéhez, dr. Molodan János igazgató-főorvoshoz

Érdekes és figyelemre méltó akció foglalkoztatja Aradváros orvos-társadalmát. A súlyos gazdasági viszonyok között egyre nő ugyanis azoknak a betegeknek száma, akik igénybe veszik az orvosokat; de még azok sem rendelkeznek anyagi kötelezettségeikkel, akik egyébként minden különösebb anyagi megterhelés nélkül megtehették. Az az érdekes helyzet forog fenn, hogy

inkább a szegényebb néposztályok fizetnek rendszeresen.

Így sokan a tehetősebb páciensek közül sok esetben kijátszották és anyagilag megkárosították az orvost. A nemfizető betegek ráadásul még az orvosok ténykedését is lekritizálják és így nemcsak anyagilag, de erkölcsileg is megkárosítják. Általános az orvosi körökben az a tapasztalat, hogy az a beteg, aki becsmérli orvosát, mindenképpen arra gyanús, hogy anyagi kötelezettségének nem tett eleget és azért haragszik, mert az orvos ügyvédnek volt kénytelen átadni tiszteletdíjának behajtását. Az orvostól mindenki elvárja és elfogadja a legfelkészültebb munkát, de

azt már senki sem kutatja, hogy közben az orvos tulajdonképpen miből is él...

Ezek a körülmények arra készítik az ország orvos-társadalmát, hogy intézményesen próbáljon megoldást találni a helyzetre. *Danielpolu* bucuresti-i professzor, az *Orvosok Országos Egyesületének* elnöke ez ügyben felhívta az aradi orvos-társadalmat is, hogy vegyenek részt egy olyan orvosi tömörülés megteremtésében, amely szindikátusi alapon, az Egyesület kiegészítőjeként működve, az orvosok professzionális érdekeinek védelmére alakul meg. Az aradi orvoskammera és az orvosi

társaság elnöke, dr. *Molodan* János kórházi igazgató-főorvos ez ügyben a napokban kapta meg a szükséges felvilágosításokat Bucurestiből, amelyek gondosan kidolgozott tervet tartalmaznak a tervbevett szindikátus létrehozására.

PALÄSTINA INFORMATIONSBUCH SÄNDOR könyvkereskedésben. 3570

Az Orvosszindikátus tevékenysége elsősorban is arra terjeszkedne ki, hogy városonként megszabja a különböző orvosi honoráriumok kategóriáit. Ezenfelül tagjainak járandóságait behajtja és szükség esetén bírón uton is megvédi tagjainak anyagi érdekeit.

Ezenfelül rendelkezésére áll tagjainak magán-ermészetű ügyekben is. Mindezzel szemben az új szindikátus semmilyen újabb tagdíj kötelezettséggel nem terheli tagjait, amennyiben a szindikátus költségeit az általa kibocsájtandó új bélyegekkel kívánják fedezni.

Értesüléseink szerint az aradi Orvosi Egyesület tagjai között most folynak a tárgyalások a szindikátus tervére vonatkozólag. Általánosságban az a vélemény, hogy

helyes és szükséges egy ilyen szakmai jogszerv létrehozatala

és éppen ezért ilyen értelemben is irnak vissza a bucuresti-i központ érdeklődésére. Hir szerint az orvosok számára a bucuresti-i központ rövidesen záros határidőt fog kiüzni az orvosok számára, hogy jelentkezessenek és szándékaikat bejelenthessék az aradi orvosi egyesület vezetőségénél.

Volt aradi főtisztviselő eluszott milliói...

Elszegényedés után — degradálás

Az aradi kereskedelmi, ipari körökben és a pénzügyigazgatóság büroiban nagy érdeklődéssel beszélnek most arról a volt aradi pénzügyi főtisztviselőről, akit néhány évvel ezelőtt — magas helyről kiindulva — kezdeményezés alapján — visszahelyezték az ó-királyságba, mert aradi működése miatt sok panasz merült

fel ellene. A szóban lévő hivatalnok elegáns megjelenésű és magas emertű. Sokat szerepelt az aradi tisztviselők társadalmi életében és a szórakozóhelyeket családjával együtt állandóan látogatta. A magánéletben vivőnek ismeretek, folyton sok pénzt költött, ami szobeszedekre adott alkalmat, mert az illetőnek csak hat-hétezer lej havi fizetése volt. Hivatali működése alatt általában tulzaporunak látszott, de az ügyesebbeknek sikerült a kegyeit megnyerni.

A jó életmód mellett azonban takarékoskodni is tudott ez a világi, akiről két évi aradi működése után nyíltan kezdtek beszélni, hogy *többmillió lej bankbetétje van*. A csődbe jutott Egyesült Bankban — amely száztizze millió lej betétet őrzött — a „kiváló férfi” hárommillió lejt helyeztet el, egy kolozsvári, azóta szintén fizetésképtelenné vált takarékpénztárban pedig másfél millió lej betétje volt. Ezekon kívül egy igen nagy aradi bankba egymillió lejt tett be, de ez a pénztétet most már csak harminc százalékát bírja kifizetni a betéceknek.

Amikor a legfelsőbb helyen is tudomást szereztek az elegáns férfi vagyongyűjtő szenvedélyéről, visszahelyezték a regútba és azóta ott dolgozik, de nincs olyan nagy pozícióban, amilyenben Aradon volt s az i teninél jóval kisebb hatáskört kapott.

Az aradi pénzügyigazgatóságon néhány nap óta szájról-szájra jár az a hir, hogy a nagy betérveszteségei miatt elszegényedett tisztviselőt újabb csapás érte. A most végrehajtás alatt álló tisztviselő-inkadrálási törvény alapján ugyanis őt szintén leminősítették: az első osztályból a második osztályba degradálták. Ugyalászik igaza van a közmondásnak, a „baj nem jár egyedül”.

— Ha szereti egészségét, Fermentecettel savanyít.

— Orvosi hir. Dr. Waldman fül-, orr- és gégeorvos külföldi utjáról hazaérkezve rendeléseit Str. Take Jonescu (v. Sárosi-uca) 1. alatt újból megkezdte.

— A nők egyenjogúságának jegyében rendez meg a Magyar Ifjuság ezidei szüreti mulatságát, melyet az őszi szezon megnyitó báljaként szombaton, szeptember 30-án tartanak meg a Fehér Kereszt-szálloda nagytermében s földszinti helyiségeiben. Érdekes-meglepetés lesz a rendezőgárda azon újítása, hogy ezen a báton nemcsak a férfiak kérhetnek fel táncosúket, hanem a leányok is táncra hívhatják a táncost. Annj már most is megállapítható, hogy általános érdeklődés nyilvánul meg a szombati szüreti mulatság iránt és a Fehér Kereszt nagyterme rekord-közönségre számíthat.

— Goldschmidt Banknál vásárolt sorsjegyek közül szeptember 19., 20., 21. és 22-én a következő számok nyertek: Lej 10.000: 63922, Lej 7.000: 8438, 33508, 45035, 49426, 55883, 57329, 63978. Lej 5.500: 8401, 8404, 8407, 8417, 8451, 8453, 8479, 8496, 8499, 16003, 16032, 16037, 16050, 16065, 17057, 17078, 17080, 18796, 19601, 19606, 19627, 19630, 20154, 20184, 20209, 21987, 21989, 21994, 22048, 22992, 22995, 22997, 24394, 24397, 24981, 24984, 24986, 24990, 24992, 24996, 26162, 26115, 26176, 26179, 26186, 45023, 45012, 45022, 45031, 45041, 45009, 45974, 45972, 45996, 46745, 46325, 46709, 46592, 46710, 46714, 46728, 46748, 46746, 46737, 49410, 49411, 50728, 50783, 50748, 50754, 55879, 55886, 55893, 55880, 57304, 57308, 57325, 57349, 62559, 63889, 63901, 63938, 63999, 63907, 64000, 68998, 70687, 70663, 70666, 70652, 70674, 70688, 70696, 70700, 78607, 78643, 78636. Összesen 1,950.000 (Egymilliókilencszázötvenezel) lej értékben.

— A Ippaj Polgári Dalkör hangversenye. A Ippaj Polgári Dalkör vezetősége Szabó Imre elnökkel az élen, szeptember 30-án rendez őszi hangversenyt a Ippaj Japán-szálló nagytermében. A dalkör vezetősége egy érdekes ujtást vezetett be a hangverseny-rendezés területén, amennyiben ezzel kapcsolatban turócsusza-estélyt is rendez. A belépődíj a hangversenyre 40 lej és ezen összegben egy vacsora is bentfoglaltatik. A műsoron férfi egyvelegek, két magyar és egy német bohózat szerepel. Szünetben Kajdy László, a dalkör alelnöke saját szerzeményű dalokat ad elő. Részvenni óhajtó tevéregyesületek tagjai jelentsék be részvételi igényüket Szabó Imre elnöknek, vagy Kajdy László alelnöknek.

— Minden magyar nő legkedvesebb folyóirata a Magyar Uriasszonyok Lapja, amelynek tartalma a legkényesebb és legváltozatosabb igényeket is kielégíti. Szépirodalmi részére, regényeit, novelláit és cikkeit a legnagyobb magyar írók: Móra Ferenc, Nyírő József, Papp Jenő, Péczely József, Surányi Miklós stb. írják. Tessék levelezőlapon igényes mutatóványszámot kérni: Török János Oradea, Casuta Postala 47.

Az első Habsburg. Krudy Gyulának a mohácsi vész korából írt érdekesítő és eleven regénye, az ő egyéni művészetének mély és érett alkotása. Franklin-kiadás, szép kiállítás, ára 72 lej. Lepagenál, Kolozsvár, vagy minden könyvkereskedésben.

SPORTVONAT

október 20-án Budapest és Bécsbe utlevél nélkül!

Ripensia—Ujpest Olaszország—Magyarország kupamérkőzés

Szükséges okmányok: állampolgársági másolat, személyazonossági és férfiaknak katonai igazolvány. Tartalékos tiszteknek a katonakönyv. lívrettel rendelkezőknek a Cercul Reerutare engedélye.

Az október hó 2-ig jelentkezőknek számozott belépőjegyet biztosítunk a mérkőzésekre.

Részvételi díj: 975.- lej

és a számozott hely a Ripensia mérkőzésre 50.- lej.

Bécsbe utazók utiköltsége oda-vissza: 2195.- Lej.

A rendezési a közismerten gondos Központi Bank és Menetjegyiroda végzi.

Bizonyos idő alatt elérhet egy távolabbi helyet — de

néhány óra alatt sok ezer kilométerre fekvő helyekkel beszélhet

BUKAREST — BÉCS — AMSTERDAM — LONDON — BERLIN — hat város, egymástól sok ezer kilométerre. Még a leggyorsabb vonattal is egy hétnél hosszabb ideig tartana az utazás.

De a kereskedőnek sokszor szüksége van arra, hogy mindegyik helyen még ugyanazon nap legyen. Lehet, hogy rendelést kell adnia Bécsben, valakivel találkoznia kell Londonban, valakivel tárgyalni kell Berlinben, esetleg Manchesterben is. Ami

lehetetlennek látszik, ma a legkönyebbenki Mindegyik várossal beszélhet, kényelmesen íróasztala előtt ülve — hála a nemzeti telefonszolgálatnak.

Tény, hogy üzletét mindezen városokban három óránál rövidebb idő alatt bonyolíthatja.

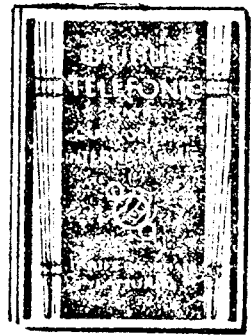
A KÖLTSÉGEK?

Ha Bukarestből három percre beszél:

BÉCSSEL	Lej 330
AMSTERDAM	" 510
LONDON	" 750
BERLIN	" 435

Osszesen Lej 2025

Ne feledje el, hogy 21 óra után 40%-os kedvezményt élvez.

Ebben a könyvecskében minden felvilágosítást megtalál a nemzeti telefonszolgálatra vonatkozólag. Kérésre ingyen küldjük meg.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Titokzatos lengyel grófnő képzése az aradi Kulturpalotáján

Szokatlan látogató dr. Nichi Lázár igazgatónál — Hivatkozás hercegi és miniszteri barátságra — Romantikus történet és a lengyel tüzerkapitány

Érdekes és minden tekintetben szokatlan látogatója volt a maupában az aradi Kulturpalota igazgatóságának. Egy idősebb, feltűnően öltözködő hölgy jelent meg a Kulturpalotában, férfi-kísérője társaságában és Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgatót keresték. A hölgy kísérője egy terjedelmes csomagot szorongatott a karja alatt, amidőn az irodában jelentek, ahol természetesen Nichi dr. udvariasan állott rendelkezésükre.

— Chiulsky grófnő vagyok, — mutatkozott be a hölgy és a retiküljéből ugyancsak egy nagy halom paksamétát vett elő, amiket a kulturpalotai igazgató elé kezdett teregetni. — Ime, az ajándékeim. Ezt *Cantacuzino* hercegnő írta, ezt *Mironescu* volt külügyminiszter ur. nagyon kedves ember, sok kellemes percet töltötünk együtt már a társaságban és *Titulescu* ura: is személyesen ismerem, végtenül megnyerő modoru férfiu...

És így folyt, ebben a tempóban a hölgy ajkáról a szóradat közel egy félórán keresztül. Előadásából meg lehetett tudni, hogy abszolút járatos valóban a bucuresti-i felsőbb tisztelet körében, legalább is ismeri a relációkat. Mindezt azonban ismeri a Kulturpalota elfoglalt igazgatója is, aki végül egy pillanatnyi szünetet kihasználva, miközben a hölgy újabb lélegzetet vett, felvetette a kérdést:

— ... Mivel szolgálhatunk egyébként, méltóságos asszonyom?

A titokzatos grófnő legyintett.

— Tudja, igazgató ur, amióta lengyel házamtól távol élek, minden gondolatomat a szegények, a szenvedők kötik le...

A hölgy, itt egy könnyed sóhajtást fajtott el:

— Ah... most ellenben más világot élünk. Nekem menekülnöm kellett és vagyonom ott maradt Lengyelországban. Menekülnöm kellett és ha értékeimet odahaza is hagytam, elhoztam szívemben mélységes sajnálatomat és ragaszkodásomat a szegények iránt. Mivel segíthet-

nék továbbra is rajtuk, mivel tölthetném be továbbra is éle-hivatásomat? — kérdeztem.

— Ekkor az Ur megvilágította a lelkemet. Mintha csak sugallatot hallottam volna, amely azt mondotta nekem:

— Ha nincs is önbé kincsed, dolgozz lányom a szegényekért!

— Látja kedves igazgató ur, — mondotta a titokzatos lengyel grófnő — így kezdetem el festeni...

— Szóval, Kegyed festőművésznő, Asszonyom...?

A lengyel hölgy titokzatosan mosolygott.

— Eladja a képeket, nemde...?

— Most eltalálta igazgató ur...! Valóban erről van szó...

Közben a titokzatos grófnő férfi-kísérőjének hóna alól előkerült a barna papirosba csomagolt podgvász és valóban: egy egész csomó paszélkép látott napvilágot, a grófnő „alkotásai“...

— Mondanom sem kell, hogy nem a magam számára áruolom őket, hanem a szegények javára — mondotta most már határozott nyomatékkal a grófnő. — Kérem, közölje velem, valamint barátaimmal Bucuresiben, hogy a Kulturpalota számára hányat kívánnak átvenni?

A váratlan, de már előre sejteft kérdés felvetése nem érte készületlenül Nichi dr. igazgatót, aki köztudomású, hogy a legudvariasabb emberek egyike, csupán a rossz képeket nem állhatja. Ebben az esetben pedig a grófnő alkotásai csapnivalóak voltak. Most már kétoldali eszmecsere indult meg a látogató hölgy és az igazgató között, amelynek során kiderült, hogy egy-egy „alkotás“ ára mindössze 100 lej, tehát a művésznő-grófnő aránylag olcsón vesztegeti művészetét a szegények érdekében. Tekintettel a valóban előkelő cégjelzésű levélpapírokra, végül is abban egyeztek meg, hogy a grófnő, — illetve, pardon a szegényei — kapnak 300 lejt és ezzel a dolgot a lovagiasság

szabályai szerint el is intézik. A hölgy kísérelései akcióba lépés, kicsomagolt három alkotást és letette őket a sarokba.

— Ah, a kísérőm, persze — suttopta a hölgy közben — tudja igazgató ur, hogy tartalékos lengyel tüzerkapitány?

Nem, ezt valóban nem tudta az igazgató, aki örült, hogy végre túl van az egész tranzakción. A lengyel grófnő ezután újra becsomagolta a barna csomagot és mindketten elvonultak, hogy további „műalkotásokat“ helyezzenek el a hölgy lelke-sugallatát követve Aradon...

Az új akvizíciós módszer mindenesetre eredeti és láthatólag eredményes, főleg romantikus. Ennyi romantika testvérek között is még háromezrőt lejt a Kulturpalotának.

Királyi vendégek Váradon

Hohenzollern Frigyes főherceg és az albán királyi család Nagyváradra érkeztek

Nagyváradról jelentik: Tegnap délután királyi és hercegi vendégei voltak Nagyváradnak. Hohenzollern Frigyes herceg tegnap délután érkezett Budapestről szárnysegédie, Paon' Halbert kíséretében, hogy a sinaiai Peles-kastély ötvenéves fennállásának ünnepségein résztvegyen. A herceg fogadtatására a tegnap déli gyorsal egy udvari szalonkocsit érkezett, amelyen Sturdza herceg, a királyi gárda parancsnoka ült. Sturdza herceg teljes parádében várta Hohenzollern Frigyes érkezését, akinek fogadtatására egy szakasz diszruhás rendőr vonult ki és a sziguranca közegei is megjelentek. Valamivel fél 6 óra után egy „Bacan 400.“ jelzésű turaautó tűnt fel az állomáson. Az autóban Zsófia albán királyné, valamint Helena nevű leánya és György nevű fia ültek.

Pontban háromnegyed 6 órakor tűnt fel Frigyes herceg hatalmas nyolchengeres tura-kocsija az állomás épülete előtt. A kocsiból Frigyes rugalmasan ugrott ki, alacsonytermetű, kékszajú herceg, akit Sturdza herceg francia nyelven üdvözölt. A herceg ezután azonnal beszállt a szalonkocsiba, amelyet a 6 óra 22 perckor induló bucuresti gyorshoz csatoltak. Az albán királyi család három tagja ezalatt megszállt a Park-szállóban. Eredetileg úgy volt, hogy az albán királyné és gyermekei az éjszakát Váradon töltik, de minthogy az inneg egyfolytában megeendő 430 kilométeres ut igen kimerítette volna őket, egy órai pihenés után tovább utaztak Kolozvár felé.

A rejtélyes sakkautomata

véres regénye

H. C. Thomson amerikai sakkbajnok
leleplezi a mesterséges sakkiátékost
— Szerződés a Sátánnal — Borzalmas percek a sakkbálvány belsejében — Az emberek ezreit csapták be arab sakkgéppel — Sakkjátszma életre-halálra.

Néhány évvel ezelőtt Newyorknak és szórakozóhelyének a világhírű Coney Islandnek izgalmas és érdekes látványossága hozta lábba egész Amerikát. A bárók, mulatók és a kis kávéházak között egy keleti szőnyegekkel berendezett kis pavillon húzódt meg, melynek tulajdonosa hangos reklámmal csalogatta befelé a kíváncsiakat. Szavai szerint a sátorban a huszadik század legnagyobb szenzációja volt látható: az arab sakkautomata. Néhány centért bárki játszhatott vele egy játszmat, de senki sem távozott anélkül, hogy vere séget ne szenvedett volna. A rejtélyes sakkautomata néhány lépésen belül minden ellenfelét megmattolta.

Sokáig kutatták tükát, vizsgálták a gép szerkezetét s játéktípusát, de semmivel sem jutottak közelebb a titok nyitjához, mely hosszú időn keresztül vitatkozások tárgyát képezte. mert az emberek nem tudták eldönteni, hogy egy lángelme csodálatos alkotásával vagy pedig valamilyen kalandor trükkjével állanak-e szemben.

A tulajdonos ugyan akárcinek a legnagyobb készüléggel mutatta meg a szerkezet belsejét és midőn a különböző fedőlapokat eltávolította, a gépezetek egész sora vált láthatóvá. Nem sokkal később feledésbe merült a nagy szenzáció, a rejtélyes automata eltűnt, anélkül, hogy rejtélye megoldódott volna.

Évek múltán leleplezték és behízonvitótkák, hogy ember játszott a gépben.

s a tulajdonosának ezáltal az emberek ezreit sikerült becsapnia.

Az elmúlt hetekben érdekes emberrel találkoztam az egyik zürichi hotelben, aki elárulta, hogy ő az egyedüli, aki ismerte a sakkozógép tükát.

Az élő automata visszaemlékezései

Hosszas unszolásonra egyik este két cocktail között elbeszélte nekem a sakkautomata titokzatos történetét és felelevenítette azokat az éveket, melyeket bent töltött ezernyi félelem és rettegés közepette a borzasztó hálvány gyomrában.

— Amerikai születésű vagyok — kezdte — és annak idején szülővárosomban a legjobb sakkiátékes hírében állottam. Több bajnokságot is nyertem, mikor valahol olvastam, hogy egy indus utazik városról-városra vándorolva egy sakkautomatával, melyet eddig még senkinek sem sikerült megvernie. A cikk felkeltette kíváncsiságomat és barátaim unszolására elhatároztam, hogy én is felkeresem a titokzatos indust, hogy megmérkőzzem a csodálatos híré bábával. Alig kezdtünk azonban játszani, azonnal észrevettem, hogy szokatlan tehetségu játékosal álllok szemben és csak minden erőmet megieszítve

sikerült végre megmattolnom.

— Aznapi este vidáman igyekeztem haza, de alig tettem néhány lépést, mikor a keskeny utcában egy sápadt, beesett arcú férfi állta el az utam és rövid bevezetés után elmondta, hogy ő játszott az automatában és miután tőlem kikapott, állását veszette. Nagyon megsajnálta szegény ördögöt és jólehet magának sem volt valami nagyon bővível, néhány dollárt adtam neki. Hála kimondhatatlan volt és mindenáron igyekezett óva inteni, hogy valaha is közelebbről érdeklődjem az automata iránt. Harryt — így hívták szegény fiút — soha nem láttam többé. csak másnap olvastam az újságban, hogy az egyik közeli utcában egy férfi holttestére akadt a rendőrség, aki a jelek szerint

öngyilkossági szándékból agyonlötte magát.

A dolgot hamar elfelejtették, de én tudtam, hogy a férfi nem volt más, mint Harry, akinek így kellett lakomnia árulásáért...

— A legnagyobb ámulatomra a következő napon felkeresett a sakkozógép tulajdonosa. Szurós tekintetével és sötét arcával valósággal hipnotizált és minden áron arra akart rábíni, hogy foglaljam el a szerencsétlen Harry helyét a gépben, megfelelő fizetés ellenében. Önkéntelenül is borzalommal utasítottam vissza ajánlatát, ámbar anyagilag teljesen tönkrementem, mire mosolyogva kijelentette, hogy másnap eljön a válaszáért.

A sakk-szekrény borzalmas titka

— A következő napon csakugyan ismét felkeresett és én valami földöntúli hatalomnak engedve elfogadtam az állást, de ekkor még csak sejtettem sem volt róla, hogy magával a Sátánnal kötöttem egyezségeket. Szerződésben értelmében nem mutathatók nyilvános helyeken, főképpen nem volt szabad sehol sem játszani, sőt még a legközelebbi hozzátartozóimnak sem árultam el, hogy milyen alkalmazásban vagyok. Lassankint azon vettem magam észre, hogy elvesztettem saját éneket és akaratlannul is

a sakk-bálvány rabszolgája lettem...

— Rettenetes hőség uralkodott a szobor belsejében és a fülledt levegőtől az első napokban állandóan rosszul lettem. Az indus azonban nem ismert kiméleletet és egyszerűen nyakon öntött egy vödör vízzel. A szobor oldalába bepréselve kellett egy kis ablakon keresztül figyelmem a táblát. ez azonban annyira oldalt volt tőlem, hogy még ma is kancsal vagyok egyik szememre.

— A sakkozógép belseje tulajdonképpen üres csövekből és ócska gépaikatrészekből állt és alkalmas volt arra, hogy egy sovány, kigyótestű ember elférjen benne. A „szobor lelke“ a lábszárait egymáshoz préselve ül belül, míg a lábfejeit a szobor talapzatában elhelyezett kis üregbe csuszattja bele. Abban az esetben, ha valaki felnyitotta az automata felső részét fedő lemezeket, akkor a szoborban ülő játékos előrehajol, feje és felsőteste a szobor lábainak üregébe kerül. Hátráa ugyanekkor fekete kendő borul, majd pedig a gépezetek egész sora válik láthatóvá. A jobb kar mozgatható, egy második magát a szobrot mozgatja előre hátra, míg egy harmadik gépezet segítségével a szobor fejét lehet biccentő mozgásba hozni a gép

Aradi kereskedő bűnügye

a törvényszék előtt Karánsebesi malmotüz epilógusa.

November tizedikére halasztották a főtárgyalást.

Rendkívül érdekes bűnügyet tűzött ma ki tárgyalásra az aradi törvényszék második szekciója. Annakidején részletesen foglalkoztunk azzal a zsarolási ügyvel, amelyben egy aradi kereskedő játszott a főszerepet s amely a Fonciera biztosítótársaság feljelentésére pattant napvilágra.

Az elmúlt évben a Fonciera-társaság feljelentést tett az aradi államrendőrségen, melylyel közölte, hogy *Tasch Gusztáv* aradi kereskedő, a „Cidemj International“-ügynökség főnöke levelet intézett a társasághoz, amelyben közölte, hogy *százezer lejes jutalom ellenében hajlandó bizonyítékokat produkálni aránéve, hogy egy karánsebesi malmotulajdonos, aki a társaságnál volt biztosítva, felgyújtotta saját malmát és ílymódon jutott a biztosítási díjhoz.* Tasch a malmosnak, *Várady Ar-*

pádnak is írt és tőle is követelte a százezer lejt, azzal fenyegetve meg, hogy *amennyiben a pénzt nem kapná meg, úgy bizonyítékait a biztosítótársaság bucaresti-i központja elé terjeszti.* Közölte a levélben, hogy jól tudja, miszerint a malm 2 millió 400 ezer lejre volt biztosítva és 1932. augusztusában leégett s ezzel kapcsolatosan olvan bizonyítékokkal rendelkezik, amelyek kellemetlen következményekkel járhatnak *Váradyra* nézve.

Zsarolás címén indult meg a bűnügyi eljárás Tasch ellen, aki a maga részéről vallomásában hangoztatta, hogy eszéágában sem volt megszarolni sem a biztosítótársaságot, sem pedig a malmotulajdonost. Az ügyvezetés a tanuvallomások alapján vádiratot adott ki az aradi kereskedő ellen és az ügyben november tizedikére halasztotta a főtárgyalást.

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Tanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei Picadilly-kávéházzal szemben,
Calea Victoriei és Boulevardul Academie mind két sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarkokbódában.

„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán.

PILISINÉ

kozmetikai szalonja
Verbos-ház, Minorita templommal szemben.
A le modernebb eszközökkel dolgozik
Megőrzi fiatalságát és szépségét.
A szépítő eljárások egész légiója áll ott látogatók rendelkezésére

1. Szaplók eltüntetése.
2. Szemölcs irtás.
3. Archámlasztás.
4. Arovibrációk.
5. Pattanások eltüntetése.
6. Vörös bőr megszojpitese.
7. Száraz, zsajos, szintelen bőr megszojpitese.
8. Különléle aropakkolások.
9. Kikészítés uocára és estélyekre.

Tanácsadás díjtalanul bármilyen kozmetikai kérdésben —
Tanítványok az arcápolás minden ágában úgy gyakorlatilag, mint elméletileg teljes kiképzést nyernek. — Olcsó hávi fizetéses uerle-rendszer.

Külön tisztviselő árak

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Románia a Népszövetség szakértői véleményét kéri a külföldi bankárokkal támadt harcában

A tárgyalás érdekes új részletei — A pénzügyminiszter újból akar tárgyalni, — aztán fizet!

Az Aradi Közlöny már napokkal ezelőtt közölte, hogy Románia és a külföldi bankárok között új tárgyalás kezdődik és ezt megelőzően memorandumváltás történt Madgearu pénzügyminiszter Párisba küldött delegáltjai, valamint a külföldi bankárszövetség reperezen-tánsái részéről. Románia megbízottjai ma adták át Madgearu legújabb memorandumát, a mellyel lezárta az írásbeli vitát. **A rendkívül érdekes iratváltásból megállapítható, hogy Románia hajlandó október elseje után eleget tenni kamattfizetési kötelezettségének, de előbb újból le akarja tárgyalni azokat a pénzügyi kérdéseket, amelyeket ez év elején a külföldi bankárokkal már megbeszélt és a megállapodásokat az év február 28-án írásba foglaltak.** Ennek alapján a pénzügyminiszteriumnak október elsejéig devizákban át kellett volna utalni azokat a kamatösszegeket, amelyeknek kiegyenlítésére a február 28-án megkötött szerződésben kötelezettséget vállalt. A pénzügyi viszonyok ez év eleje óta romoltak ugyan, de a külföldi bankárok válaszmemoandumára szerint nem olyan mértékben, hogy Románia ne bírna eleget tenni feléval ezelőtt vállalt kötelezettségének és ne fizethetne meg devizákban háromszázmillió lejt. A külföldi bankárok kijelentették most, hogy Madgearu megbízottjaival a kamatcsökkentésre vonatkozó új szóbeli tárgyalásokat megkezdik, de csak akkor, ha Románia október elsejéig devizákban eleget tesz kötelezettségének. A nagyfontosságú iratváltásról teljes hűséggel számol be egy bucuresti-i napilap, amely azzal kommentálja a tárgyaló felek memorandumait, hogy **Romániára nézve vismajor esete áll fenn, tehát a külföldi hitelezők szigorúsága nem indokolt és az ország tőlük nagyobb méltányosságot várhat.** A nagyfontosságú ügy legújabb fordulatáról az alábbi tudósítást közöljük:

Románia kiküldöttjével megígérték a külföldi bankárszövetségnek, hogy szeptember végéig esedékes volt törlesztési összeget kifizetik, de előbb igérik meg a bankárok, hogy a kölcsönszerződések feltételeinek enyhítése céljából azonnal megkezdik a szóbeli tárgyalást és a jövőben jelentékeny engedményeket adnak Romániának.

Románia elengedhetetlenül szükségesnek tartja, hogy az új megegyezés pártatlan bizottság döntésén alapuljon. Erre nézve a Népszövetség pénzügyi bizottságának szakértői véleményét kéri és azt kívánják, hogy a Népszövetség megbízottjai vizsgálják át Románia pénzügyi helyzetét annak megállapítása céljából, vajjon teljes mértékben eleget bír-e tenni az ez év februárban kötött szerződés feltételeinek?

Erre a külföldi bankárszövetség azt válaszolta, hogy a Népszövetség bevonása felesleges és hogy hajlandó Romániával tárgyalni, de csak a februári szerződés pontjainak betartása mellett. A válasz végül azt kérdezi, hogy Románia miért nem fizeti ki azt az összeget, amelynek kiegyenlítésére fél évvel ezelőtt írásban kötelezettséget vállalt.

Madgearu erre azt felelte, hogy a londoni világgazdasági konferencián elhangzott teljesen mértékadó és pártatlan nyilatkozatok szerint a legnagyobb államok képviselői elismerték a következőket: a rossz viszonyok közé jutott mezőgazdasági államok módosíthatják az adósságaik fizetéséről szóló szerződéseiket, ha ezt megváltozott viszonyaik alapján szükségesnek tartják.

Mivel Románia is a pénzügyileg megszorult mezőgazdasági országok közé tartozik, ez alapján a kormány augusztus 15-én elrendelte

a transzfermoratóriumot, azaz betiltotta a külföldi bankárok kamatköveteléseinek kifizetésére szánt devizák átutalását. A külföldi hitelezők ennek jogosságát nem ismerték el és most e körül keletkezett a súlyos nézeteltérés. Romániának — még az 1931. évi kölcsönnel kapcsolatban — október elsejéig háromszáz millió lejt értékű devizát kellene átutalni.

A külföldi bankárszövetség legújabb válaszában főképpen azt hangsúlyozta, hogy az 1929—30. és 1931. években adott kölcsönöket nem a román államnak, hanem az Autonom

Mivel foglalkoznak az aradi bankok?

Lombard-áruüzleteket vezettek be

A súlyos gazdasági viszonyok miatt aradi és általában a romániai pénzügyintézetek kénytelenek voltak passzív magatartást és a helyzetnek megfelelő nagy óvatosságot tanúsítani. Már közeledünk az év végéhez, de megállapítható, hogy még messze vagyunk a normális bankártevékenység visszatérésétől. Az intézetek még most is csak a régi és legjobb kondíciójú üzleteiket bonyolítják le, mert új kihelyezésekre még nem tartják alkalmasnak a viszonyokat és általában fokozottan leépített keretek között, csendben kénytelenek működni. A kereskedelmi életben és a gyáripari termelésben a kihitelezés már másfél év óta szünetel. Az engrosszisták és a gyárosok inkább jelentékeny pénztári engedményt adnak és a váltón alapuló hitelt beszüntették. A tárcaváltó és az inkasszó-üzlet, — amelyekből a bankoknak jelentékeny jövedelmük volt, — tavaly óta szünetel, ugyszintén a jelzálogkölcsönök folyósítása is lehetetlenné vált, mert az árverések felülgessztéséről szóló és a végrehajtási törvény miatt 100 százalékos veszéllyel jár ez.

Az aradi pénzügyintézetek a mai viszonyok közepette visszatértek az áru lombard-üzlethez, amely nem egyéb, mint a különböző kelendő árukra adott zálogkölcsön. Az adós az árura kölcsönt kap a banktól, de az áru-

Pénztáraknak (CAM) folyósította és a CAM arra kötelezte magát, hogy a félévi részletfizetéshez szükséges összegeket havonként devizákban befizeti a Banca Nationalához, amely elvállalta, hogy azokat félévenként egy összegben átutalja Párisba. De a kormány a Banca Nationalának megtiltotta az átutalást. A bankárok válaszukban leszögezik, hogy a CAM ünnepélyesen kötelezettséget vállalt a részletfizetések betartására és sajnálattal állapítják meg, hogy ígéretét nem tartotta be. Visszautasítják a transzfermoratórium egyoldalú elrendelését és **nem engedik az ügyet a Népszövetség bevonásával komplikálni.** Ha október elsejéig nem kapják meg a február 28-án megkötött és áprilisban ratifikált szerződésben biztosított devizarésztleteket, akkor mindkét fél szabad kezét kap a jövőre nézve. Ez esetben Madgearu pénzügyminiszter átalkítja az 1933—34. évi állami költségvetést a megváltozott pénzügyi viszonyoknak megfelelően.

Megemlítendő, hogy ez év elején a mostanhoz hasonló differenciák merültek fel Romániában és a külföldi hitelezők között, akik végül elfogadták Romániának, jó adósoknak, feltételeit.

cikk fölött nem ő, hanem a pénzügyintézet rendelkezik és azt a bank csak részletekben, a kölcsön törlesztésének arányában adja ki az adósok. Az utóbbi napokban különösen bőrre, pamutárakra, fűszer- és gyarmatárakra, gabonára folyósítottak lombardhitelt, mert a pénzügyintézetek megállapítása szerint, ezeknek a cikkeknek az ára emelkedőben van. A dollárban számlázott küldemények drágulnak, mert Amerika emeli az árakat.

= Az iparos-tanoncok szerződése. Az ipartestület közli a következőket: A tegnapi megjelent lapokban egy hír látott napvilágot, amely alkalmas arra, hogy kellemetlen zavarokat okozzon a tanonctartó iparosok soraiban. Az ipartestület elnöksége elejét kívánván venni ezeknek a zavaroknak, tudatja az érdekelt iparosokkal, hogy téves az a híradás, mintha a tanoncszerződéseket nem az ipartestület, hanem a Munkakamara fogja eszközölni. Ugyanis a kérdéses rendelet csak az 1929. évi munkatörvény 7. szakaszának végrehajtásáról rendelkezik, amely szerint ezentúl a tanoncszerződések három példányban állítandók ki és az egyik példány regisztrálás végett a Munkakamarához is betérjesztendő. A Munkakamara és ipartestület titkári hivatalai között a rendelet végrehajtására vonatkozó megállapodás már meg is történt.

= Devizaárfolyamok. Zürich nyitás és zárlat: Berlin 123.15 — 123.17, Amsterdam 208.25 — 208.20, New-York 3.32 — 3.33, London 15.92 — 15.96, Páris 20.20 és fél — változatlan, Milánó 27.14 — 27.12.5, Prága 15.30 — változatlan, Belgrád 7 — változatlan, Bucuresti 3.08 — változatlan, Varsó 57.70 — változatlan, Bécs 72.63 (magánforgalom 56.75), Brüsszel 72 — változatlan. Az aradi magánforgalom ma jelentéktelen volt. A dollárt 122 lejért vették.

= A gyógyszerkészítmények után fizetendő forgalmiadóra vonatkozóan fontos határozatot hozott a pénzügyminiszterium, amely egy aradi gyógyszerártulajdonos fellebbezése alapján hozta meg elvi jelentőségű döntését. A gyógyszerész többek között olyan cikkeket is forgalomba hoz, amelyeket más gyógyszerekből összeválogatva, ő készít. A pénzügyigazgatóság az új készítmény után is forgalmiadót akart inkasszálni, de a gyógyszerész nem nyugodott ebbe bele, mert a szóbanlévő keverék alkatrészei után az állam külön-külön már megkapta a forgalmiadót, tehát az így készült speciális szerinte nem esik a forgalmiadótörvény rendelkezései alá. Ilyen értelmű fellebbezést küldött a pénzügyminiszteriumhoz, amely most úgy döntött, hogy a szóbanlévő készítmény után is meg kell fizetni a forgalmiadót.

Olcso üdülő-utazás a Földközi Tengerre az „Ubena“ modern gőzösnön az Afrika vonalon.

1933. október 13. és november 2. között
Utirány: Temesvár—Hamburg—Rotterdam—Southampton—Lissabon—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Genua—Temesvár.
Részvételi-díj: **18.500 lej,** amelybe befoglaltatik a vasuti utazás költsége, a vizum, a tengeri utazás közép (turista) osztályon, beszámítva a legkitünőbb élelmezést, valamint partraszálláskor valamennyi szebbnél-szebb kirándulás költségei.
Az utazás a legkedvezőbb alkalom, a Földközi Tenger szépségeit, a legkényelmesebb módon megismerni:

Felvilágosítást ad és egyuttal információkkal szolgál a

Hamburg Amerika Hajózási R. T.

aradi képviselője:

Künstler utazási iroda, Arad,

Bulev. Regina Maria 24.

